

Handläggare
Johanna Löfvenius
Telefon: 0850824054

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-04-29

Inrättande av etableringscentrum - uppdaterat ärende, KS 2021/208

Svar på remiss till kommunstyrelsen 2021/208

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har beslutat att inrätta ett Etableringscentrum. Den övergripande målsättningen är att förkorta etableringstiden för nyanlända genom att samla och stärka stadens resurser och kompetenser inom det initiala mottagandet samt stärka samverkan såväl internt inom staden som externt med statliga myndigheter och civila samhället kring målgruppen. Inrättandet av etableringscentrum ska i första hand innebära en förstärkning av stadens initiala mottagande av nyanlända, och medför inget reducerat ansvar för stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen är positiv till inrättandet av ett etableringscentrum och delar analysen att det finns ett behov av större samordning och samhandling inom arbetet med nyanlända inom staden. Förvaltningen är särskilt positiv till att etableringscentrum tar över den initiala samhällsvägledningen och stödet till egenbosatta, i enlighet med det ansvar som Intro Stockholm idag har för kommunanvisade. Genom ett arbetssätt där egenbosatta hänvisas direkt från Migrationsverket till etableringscentrum hoppas förvaltningen att det ska bli lättare att bibehålla kontakten med dem och att kontaktuppgifter inte, på samma sätt som idag, blir inaktuella i samband med flytt mellan olika tillfälliga boenden.

Skärholmens stadsdelsförvaltning
Avdelning för socialtjänst och fritid

Bodholmsplan 2, 127 26 Skärholmen
Box 503
127 26 Skärholmen
Växel 08-508 24 000
Fax
skarholmen@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen ser ett behov av att gränsdragningen i ansvaret mellan Intro Stockholm och stadsdelsförvaltningarna förtydligas och instämmer i att det är angeläget att de nyanlända i ett tidigt skede etablerar kontakt med en samhällsvägledare vid berörd

stadsdelsförvaltning för att få en lokal förankring och få tillgång till lokal service. Förvaltningen menar att det kan vara värdefullt att tillse att denna kontakt påbörjas parallellt med den samhällsvägledning som ges centralt från etableringscentrum. Stadsdelsförvaltningens samhällsvägledare har en lokal kompetens kring hur det ser ut med exempelvis förskolor, fritidsverksamhet och föreningsliv i stadsdelsnämndsområdet som kan vara av stor vikt för att påskynda etableringen och denna kompetens och kunskap är sannolikt svårt att hålla aktuell för alla 13 stadsdelsförvaltningar på central nivå.

Bakgrund

Arbetsmarknadsnämnden har beslutat att inrätta ett Etableringscentrum. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till nämnden för yttrande inför anmälan av dessa beslut till kommunfullmäktige.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för medborgarservice, stadsmiljö och öppen verksamhet.

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget för 2019 gavs arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för inrättande av ett etableringscentrum i syfte att öka nyanländas möjligheter till snabb förankring i arbets- och samhällsliv. Utredningens samlade bedömning var att det finns en stor grupp nyanlända som har behov av stadens insatser parallellt med Arbetsförmedlingens och att det finns en stor samsyn kring behovet av större samordning av arbetet med nyanlända, det initiala mottagandet, samt ett behov av att få bättre effektivitet i det rekryterande arbetet mot studier och jobb.

Av kommunfullmäktiges budget för 2021 framgår att arbetsmarknadsnämnden ska prioritera insatser som skapar förutsättningar för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället och att nämnden, genom stadens etableringscentrum, ska bidra till en väg in för nyanlända, erbjuda ett tidigt, förebyggande och sammanhållet stöd och insatser i syfte att öka nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället samt stärka samverkan med nationella myndigheter för ett bättre mottagande. Stadsdelsnämnderna har enligt budget 2021 i uppdrag att, med stöd av etableringscentrum, samverka både inom staden och externt med näringsliv och civilsamhälle för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden. Även socialnämnden har i

budget 2021 fått i uppdrag att samverka med arbetsmarknadsnämnden kring etableringscentrum.

I februari 2021 fattade arbetsmarknadsnämnden beslut om inrättande av ett etableringscentrum. Verksamhetens syfte är att erbjuda kommunanvisade och egenbosatta nyanlända samt deras anhöriga en väg in till stadens service, ett sammanhållet och likställt bemötande och en sammanhållen plan för etablering. Den övergripande målsättningen med etableringscentrum är att förkorta etableringstiden genom att samla och stärka stadens resurser och kompetenser inom det initiala mottagandet samt stärka samverkan såväl internt inom staden som externt med statliga myndigheter och civila samhället kring målgruppen nyanlända.

Intro Stockholm vid socialförvaltningen ansvarar idag för det initiala mottagandet av kommunanvisade nyanlända (under deras första tre månader) samt av kvotflyktingar (under deras första sex månader). Därefter övergår ansvaret för samhällsvägledning och socialt stöd till stadsdelsförvaltningen. När det gäller egenbosatta har Intro Stockholm idag inget ansvar utan där har stadsdelsförvaltningen det fulla ansvaret för såväl samhällsvägledning som initialt ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning vid behov.

Det föreslagna arbetssättet för etableringscentrum går i korthet ut på att Migrationsverket ombeds hänvisa såväl kommunanvisade som egenbosatta personer direkt till etableringscentrum för inskrivning. Verksamheten ska lokaliseras i gemensamma lokaler tillsammans med projektet Hållbar Etablering och Intro Stockholm, som blir aktiva samarbetspartners i utvecklingen av etableringscentrum. Arbete pågår för närvarande med att hitta gemensamma lokaler. Verksamheten beräknas kunna starta senast 1 juli 2021. Etableringscentrums uppdrag blir sedan att säkerställa att den nyanlända folkbokför sig, registrerar sig hos Försäkringskassan och skriver in sig på Arbetsförmedlingen samt erbjuds initial samhällsvägledning och socialt stöd. På så sätt förstärks stadens möjlighet att nå ut till alla inom målgruppen.

Inrättandet av etableringscentrum ska i första hand innebära en förstärkning av stadens initiala mottagande av nyanlända, och medför, enligt arbetsmarknadsnämndens beslut, i huvudsak inget reducerat ansvar för stadsdelsnämnderna. Efter den initiala vägledningen vid etableringscentrum ska de nyanlända huvudsakligen hänvisas till den samhällsvägledning som stadsdelsförvaltningarna erbjuder eftersom det är angeläget att de

snabbt får en lokal förankring och tillgång till lokal service. Etableringscentrum bör kunna erbjuda initial bostadsvägledning men det huvudsakliga ansvaret för bostadsvägledningen ska även fortsättningsvis ligga på stadsdelsnämnderna och SHIS som tillsammans kan utveckla former för samarbetet utifrån lokala behov och förutsättningar. Detta motsvarar det arbetssätt som redan idag finns avseende gruppen kommunanvisade. Arbetsmarknadsnämnden har ett samordnande ansvar för stadsdelsnämndernas samhällsvägledning och på detta sätt kan en nära samverkan mellan etableringscentrum och stadsdelsnämndernas samhällsvägledning upprätthållas. I ärendet understryks att samverkan mellan etableringscentrum och samhällsvägledarna inom stadsdelsförvaltningarna blir väldigt viktig och att former för detta behöver utvecklas under året.

En ytterligare möjlighet som arbetsmarknadsförvaltningen menar behöver utredas vidare innan beslut är att Intro Stockholm, som idag ansvarar för hanteringen av initialt ekonomiskt bistånd i avvaktan på etableringsersättning för kommunanvisade nyanlända, i och med inrättandet av etableringscentrum också får ansvar för initialt ekonomiskt bistånd till egenbosatta. Det skulle i så fall innebära en ansvarsflyttning från stadsdelsnämnderna till Intro Stockholm. Arbetsmarknadsnämnden menar dock att det inte är något som den kan fatta beslut om, och har därför lämnat vidare frågan till kommunstyrelsen för vidare utredning och beslut.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till inrättandet av ett etableringscentrum och delar analysen av att det finns ett behov av större samordning och samhandling inom arbetet med nyanlända inom staden. Idén att skapa en väg in för såväl nyanlända som för viktiga samverkansaktörer som Migrationsverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen torde kunna förenkla såväl externa och interna processer och leda till ett mer effektivt arbetssätt för alla berörda parter.

Förvaltningen är särskilt positiv till att etableringscentrum tar över den initiala samhällsvägledningen och stödet till egenbosatta, i enlighet med det ansvar som Intro Stockholm idag har för kommunanvisade. Arbetsmarknadsförvaltningen förser idag regelbundet stadsdelsförvaltningarna med folkbokföringsadresser till såväl kommunanvisade som egenbosatta nyanlända som flyttat in till Skärholmen stadsdelsnämndsområde för att förvaltningen ska kunna ta kontakt och erbjuda målgruppen samhällsvägledning. Det har dock visat sig att adressuppgifterna till de egenbosatta i många

fall inte stämmer överens med verkligheten. Tänkbara förklaringar till det är att målgruppen inte alltid bor på den adress där de är skrivna samt att det ofta handlar om tillfälliga boenden vilket leder till att kontaktuppgifterna snabbt blir inaktuella. Förvaltningen har de senaste åren prioriterat att utveckla och testa arbetssätt för att bättre komma i kontakt med denna målgrupp, bland annat genom ett tätare samarbete med SFI Vårberg, genom försök med att knacka dörr samt genom försök med att utveckla ett tätare samarbete med Arbetsförmedlingen för att etablera en tidig kontakt med målgruppen. Tack vare samarbetet med SFI Vårberg har förvaltningen kunna nå delar av målgruppen och hjälpa dem vidare ut till arbete och bostad, men långt ifrån alla. Genom ett arbetssätt där egenbosatta hänvisas direkt från Migrationsverket till etableringscentrum hoppas förvaltningen att det ska bli lättare att bibehålla kontakten med dem så att stadsdelsförvaltningen lättare kan komma i kontakt med målgruppen och ta vid efter etableringscentrums initiala arbete.

I utredningen om etableringscentrum från 2019 lyfts att det finns en otydlighet avseende när och hur samhällsvägledningen ska övergå från Intro Stockholm till stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen instämmer helt i detta och ser behov av att gränsdragningen i ansvaret förtydligas. Detta blir särskilt angeläget i och med inrättandet av etableringscentrum som sannolikt kommer att medföra att gränsdragningsfrågor uppstår gällande mer eller mindre samtliga nyanlända i staden. Denna fråga lyfts inte i det aktuella ärendet utan enbart i utredningen från 2019. Förvaltningen menar att denna fråga är ytterst angelägen att ta upp igen i samband med inrättandet av etableringscentrum.

I såväl det aktuella ärendet som i utredningen från 2019 betonas att det är angeläget att de nyanlända i ett tidigt skede etablerar kontakt med en samhällsvägledare vid berörd stadsdelsförvaltning för att få en lokal förankring och få tillgång till lokal service. Förvaltningen instämmer helt i detta och menar att det kan vara värdefullt att tillse att denna kontakt påbörjas parallellt med den samhällsvägledning som ges centralt från etableringscentrum. Stadsdelsförvaltningens samhällsvägledare har en lokal kompetens kring hur det ser ut med exempelvis förskolor, fritidsverksamhet och föreningsliv i stadsdelsnämndsområdet som kan vara av stor vikt för att påskynda etableringen och denna kompetens och kunskap är sannolikt svårt att hålla aktuell för alla 13 stadsdelsförvaltningar på central nivå.

Jämställdhetsanalys

Etableringscentrum ska utgöra en gemensam ingång för samtliga nyanlända, både kvinnor och män, där samlad kompetens inom etableringsområdet tillhandahålls. Bedömningen är att etableringscentrum särskilt kan komma att gynna nyanlända kvinnor då dessa ofta står längre från arbetsmarknaden än männen och kan ha större utmaningar i etableringsprocessen.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Sara Heppling Trygg
Avdelningschef

Bilagor

1. Inrättande av etableringscentrum - uppdaterat ärende
2. Utredningsrapport etableringscentrum

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-04-07
Sara Heppling Trygg, Ansvarig	2021-04-06